

36° C warm en grote droogte

Nood aan een effectief beleid betonstop en robuuste valleien

Vandaag 26 juli 2018

Frank De Boosere heeft het over een reeks records. Normaal is een record iets om fier op te zijn of waarnaar je streeft. Nu is het wel wat anders. 36° C op 26 juli: de heetste 26 juli ooit gemeten. Hitte en nog eens hitte en hitte-eilanden in de steden. En 26 juli staat niet alleen.

Recordwarmte van het water in de Noordzee waardoor kabeljauw en grijze garnaal plaats maken voor zuidelijke soorten.

Een droogte- en hitteperiode van Zuid-Europa tot Scandinavië.

Doden in Griekenland door bosbranden. Nooit geziene bosbranden in Zweden.

Vissen die massaal in de beken sterven door lage waterstand. En wat er nog aan water in de beken staat, wordt met grote tractoren en tanks opgepompt om de teelten te bevoelen.

En diezelfde 26 juli wordt het opstijgend luchtverkeer in Zaventem een uur stilgelegd wegens een (lokale) hevige onweersbui met zware regenval. Morgen is het elders prijs.

Het klimaat slaat op hol maar het handelen volgt (nog) niet

Jaar na jaar worden records gevestigd. De realiteit overtreft de voorspellingen. Langdurige droogte en hitte, zomerse onweders met zware wolkbreuken zorgen voor miserie.

Ondertussen blijkt uit de officiële cijfers dat de permanente graslanden, die zelfs nog meer koolstof opslaan (nl. in de wortelzone) dan bossen, ook in de valleien omgeploegd worden en veranderen in zwaar bemeste en gedraineerde maïsvelden. Daardoor vermindert de klimaatbuffering, neemt de erosiegevoeligheid toe, loopt de overstroombaarheid van valleien als samenhangende systemen drastisch terug.

Actiegroepen zoals 'Stop kap bomen langs (snel)wegen' hebben nog nooit zoveel werk gehad. Ook hier is er een verschil tussen wat je zou kunnen verwachten en wat is. I.p.v. oude(re) bomen te koesteren, is het terug mode om deze bomen onder het mom van hakhoutbeheer over grote oppervlaktes op eenzelfde ogenblik te kappen. Daardoor valt de schaduw helemaal weg en voltrekt zich een kleine plaatselijke, ecologische ramp.

De huidige hittegolf onderlijnt dat we zowel in het stedelijk als in het landelijk gebied oude bomen die schaduw en verkoeling geven, die fijnstof opvangen en CO2 opslaan, moeten koesteren en als bondgenoot moeten zien en niet als een te kappen hinderpaal. Het is duidelijk dat er ruimte moet komen voor het laten uitgroeien van jonge bomen tot oude bomen voor de toekomst. De beheerplannen voor stedelijk groen, voor het beheer van holle wegen en bermgroen moeten vanuit dit perspectief bijgesteld worden. Het credo van veel gemeentelijke groendiensten en milieuschepenen is nog steeds: hoog opgroeiend groen en bomen in stad of platteland zijn een anomalie als gevolg van een gebrek aan onderhoud, en hoge bomen horen uitsluitend thuis in het bos. Een premisse die we in elke gemeente krachtig moeten bestrijden.

Betonstop vandaag, niet binnen meer dan twintig jaar

In dit nummer staan kaartjes over de betonnering in de verschillende gemeenten van ons werkingsgebied.

Nog nooit was de nood aan een echte betonstop zo groot als vandaag. Ondertussen wordt over de betonstop wel gepraat en worden intenties geformuleerd maar is het in heel wat gemeenten huilen met de pet op. Vele dorpen zijn op enkele tientallen jaren totaal veranderd van karakter door aansnijden van oudere,

bestaande verkavelingen, door verdere verlinting en opvulling van al dan niet te ruim bemeten woongebied op de gewestplannen. En die trend versnelt nog alsof nu nog snel van de kans moet geprofitteerd worden door nieuwe verkavelingen op te zetten en bouwvergunningen aan te vragen.

In een hels tempo worden landwegen verhard. Onverharde, trage wegen worden betonwegen of in het beste geval 2-strokenwegen of gekofferde grindwegen. En onze gemeenten juichen als de ruilverkaveling deze klus klaart. En niemand neemt het woord betonstop dan in de mond. Integendeel: de gemeenten passen gedwee hun deel in de kosten bij.

Onze gemeenten zijn mentaal nog zeer ver weg van een betonstop. Goed om de politici en de kandidaten nu met de gemeenteraadsverkiezingen op komst op hun verantwoordelijkheid inzake de betonstop te wijzen. Ook belangrijk is dat burgers bij nieuwe betonnering en aanspraak op open ruimte systematisch bezwaar indienen.

Betonstop is één. Klimaatbuffering is twee.

De campagne 'Robuuste valleien' van Natuurpunt Oost-Brabant sluit daarbij aan. We hebben echt nood aan een meer integraal waterbeheer dat niet langer gericht is op het snel afvoeren van water maar op waterretentie in heel het hydrografisch systeem. Dus ruimte voor de rivier en ruimte voor water in heel de vallei. Valleien niet als een lappendekken van individuele percelen maar als een samenhangend complex met robuuste natuur. Je kunt een vallei haar rol qua waterbeheer, waterberging en klimaatbuffering niet laten spelen als je op individueel perceelsniveau blijft werken. Je kunt niet één perceel diep ontwateren en draineren en het aangrenzende perceel voorzien als kwelgebied. Of verharding in de komgronden onder welke vorm dan ook verder toelaten. Willen we de valleien hun rol laten spelen als klimaatbuffers, dan moeten valleien als een geheel geschouwd worden met valleibreed ruimte voor water en ruimte voor de rivier.

Weg met de inertie van het denken uit het verleden

Laat ons werken aan een toekomst met functionerende robuuste valleien als klimaatbuffer, waar graslanden niet langer omgezet worden tot maïsakkers, waar we concreet invulling geven aan de betonstop, waar we durven neen zeggen aan nieuwe aansnijdingen van de open ruimte voor nieuwe stallenbouw, waar oude bomen gekoesterd worden en er ruimte is om jonge bomen te laten uitgroeien tot nieuwe oude bomen van de toekomst. Is dit dromen? Ik denk het niet. We hebben dat nodig. Wel laat het ons dan ook doen. Was het niet Schauvliege zelf die liet uitrekenen dat niets doen en laten begaan het tienvoud zou kosten dan nu de noodzakelijke maatregelen treffen?

Willen we daarover ook eens discussiëren met de kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018?

Hugo Abts
voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant,
Regionale Vereniging
Natuur en Landschap

